

30 år i föreningarnas tjänst - utställning och namnbyte

I år är det 30 år sedan Folkrörelsearkivet i Södertälje och Nykvarn bildades. Föreningen förvarar idag närmare 400 arkivbildare med arkiv ifrån 1800-talets mitt till nutid. Vi i Folkrörelsearkivets styrelse ville genomföra en utställning om vår förening i samband med jubileet. Vi ville dels visa att vi finns för att få in fler arkivbildare men också få ut vårt nya namn som vi antagit på årsmötet: Föreningarsarkivet i Södertälje och Nykvarn.

Efter kontakter med kommunens informationsenhet om utställningen fick vi klartecken på att vi fick ställa ut första veckan i maj 2010 i en av utställningsutrymmena i Södertälje stadshus. Ett sent årsmöte och ordförandebyte bidrog till att arbetet med utställningen påbörjades först i april. Vår nya ordförande, Kerstin König, tillsatte genast en arbetsgrupp som bestod av 5 ledamöter ur styrelsen varav Kerstin och jag var två av deltagarna.

Utställningen skulle visa vilka vi är som förening och några smakprov ur våra arkiv. Till det behövdes nya broschyrer, några roll-ups och skärmar. Vi ville också bjuda in några av våra medlemsföreningar för att få utställningen mer levande. Vi bestämde oss för Turinge-Taxinge hembygdsförening, Samlarföreningen Holmfast Nordstjärnan, Stiftelsen Saltskog gård, Södertälje socialdemokratiska kvinnoklubb och Föreningen Norden. De ville gärna vara med och visa upp sina egna föreningar. Övriga inplanerade arrangemang under veckan var en kurs med Göran Johansson ifrån FSL och två föredrag av Lennart Andersson, f.d. riksdagsman och f.d. ordförande i kommunstyrelsen i Södertälje.

Till vår hjälp med utställningens utformande så kontaktade jag Nalle Remnelius som jag tidigare kände till genom hans arbete med böckerna om torpen i Turinge och Taxinge. Han hade tidigt en klar bild av vad som behövde göras och de kommande veckorna hade jag och Nalle en

omfattande korrespondens med förslag, texter och korrekturläsning. När utställningen var färdig hade vi 1000 nya broschyrer, 3 roll-ups och material till 5 skyltmontrar. Våra skyltmontrar visade upp Arbetarnas samaritförening, Södertälje skarp-skytteförening, ABFs foton ifrån Ådalen 1981 samt Södertälje Fotoklubbs dokumentation av Storgatan 8 maj 1971. En monter visade upp alla våra arkivbildare och vår föreningens första protokoll. Våra medlemsföreningar gjorde i ordning 5 ytterligare montrar. Jag lånade ett fantastiskt stand ifrån Torekällbergets museum, det blev kronan på verket.

Under utställningsveckan har vi haft många besökare, många arbetar i Södertälje stadshus och det ordnas evenemang såsom konserter och danser i huset. Vi har fått in notiser och artiklar i Södertäljeposten, Länstidningen i Södertälje och tidningen Måsen som ges ut bland annat i Nykvarn och Mariefred. Vi har fått fina omdömen ifrån besökande i utställningen, Nalles helhetstänk i utformningen har givit den ett proffsig intryck. Med hans hjälp har vi fått en utställning som är värd så mycket mer än vi kunde ge. Nästa vecka plockar vi ner utställningen men delar av den kommer att ställas upp på Torekällbergets museum över sommaren.

Jessica Andersson, sekreterare och kassör i Föreningarsarkivet i Södertälje och Nykvarn samt arkivarie i Södertälje kommun

---

Ordförande har ordet

Planeringen för 2011 har börjat

Sommaren är över och styrelsen har genomfört sin sedvanliga höstkonferens. Vid konferensen blickade vi tillbaka på första halvårets verksamhet och ville se om och hur vi uppfyller årsmötets beslut om verksamheten och ekonomin för 2010. Men vi måste också blicka framåt och se hur vår verksamhet skall vara 2011 och vilka budgetramar vi kan räkna med då. Vi skall nämligen nu under hösten skicka in en preliminär verksamhetsplan och budget för 2011 till Landstinget för att kunna söka bidrag. Under konferensen har vi dessutom en chans att lära känna varandra lite mer än vi hinner med på ett kort styrelsemöte.

Vår verksamhet 2010 har så här långt i stort följt verksamhetsplanen. Vi har genomfört första halvårets planerade utbildningar och höstens är på gång enligt planerna. Under våren lade vi en beställning på uppgradering av ASL. Leveransen är klar, testning är gjord och senare i höst skall vi börja sjösättningen av det nya systemet. Det innebär att, efter "licensiering", arkivinstitutionerna själv kunna göra inmatningar i ASL. Något som hittills har gjorts centralt av Eva via pappersblanketter. Vi har redan börjat det arbetet med en konferens (den 6 oktober) för alla medlemmar och alla kommuner där vi presenterade det nya systemet i stort. Vi följer upp arbetet senare i höst och under våren då varje institution - våra arkiv - skall få individuell hjälp på hemmaplan.

Planeringen i övrigt 2011 följer i stort den vi genomför 2010 med den skillnaden att vi lägger

ner mycket resurser på lokalt arbete med ASL. Under vår konferens konstaterade vi också att vi borde ge våra föreningar mer stöd för att marknadsföra Föreningsarkiven i Stockholms Län i det kommunala föreningslivet. Det är ju där de lokala föreningarna har sina kulturarv och som vi vill bevara åt kommande generationer genom insamling och registrering i ASL. Därför planerar vi att i januari 2011 ha en föreningsträff för att ge möjligheter att delge varandra erfarenheter från de olika kommunerna där våra föreningar verkar och se vilket stöd som föreningarna vill ha från oss. I kommuner där vi inte har egna föreningar är det ju kommun- eller stadsarkivarierna som är våra medhjälpare för att nå våra mål. På konferensen diskuterade vi också vilket stöd vi kan erbjuda dem för att avlasta dem i deras merarbete med att samla in och registrera föreningsarkiv men det får vi återkomma om senare.

Den 13 november är det Arkivens Dag över hela Sverige. Ta vara på den och visa allmänheten vilka kulturskatter som vi har i våra arkiv. Det kanske kan leda till att en del föreningshandlingar som annars riskerar att försvinna kanske blir inlämnade till ett arkiv, registrerade och därmed räddade åt kommande generationer.

Nils-Bertil Nilsson

Resultat av vår föreningskurs

Sedan FSL lanserade sin kurs *Skriv Er förenings historia* 2008 har intresset varit mycket stort. Vid hela sju tillfällen har kursen hållits. Därtill har vi arrangerat ett fördjupande forskningsseminarium. Kursen tar upp en del moment som kan vara bra att tänka om man står i begrepp att starta ett skrivprojekt. Vi tar upp frågor kring arbetets målgrupp, ambitionsnivå, tidsramar och finansiering. Vi ställer oss frågan vem eller vilka som är bäst lämpad att skriva föreningens historia och var material till skriften kan hittas förutom i det egna arkivet. Vad ska historiken innehålla och hur ska innehållet struktureras? Därtill reder vi ut en del formalia kring källhänvisningar, tryckning och bilddokumentation. En rolig bonus med kursen är det erfarenhets- och meningsutbyte som sker mellan deltagarna - det här är en kurs där det verkligen diskuteras! Kort sagt en väldigt handfast och konkret kurs som rönt mycket uppskattning.

Särskilt roligt är det naturligtvis när FSL:s kansli får sig tillsänt frukterna av kursverksamheten. Så skedde härförleden när skriften "Vita villorna 100 år" dök upp på kansliet

med en liten hälsning från några nöjda kursdeltagare.

Vi planerar ytterligare ett kurstillfälle under hösten, närmare bestämt den 2 december, klockan 16-19 på Stockholms stadsarkiv. Ni kan höra av er med anmälningar till FSL kansli redan nu!

Göran Johansson, kommunarkivarie i Huddinge och kursledare i FSL.

Pressbyrån

HÖSTENS STUDIEBESÖK

FÖR VÅRA MEDLEMMAR BLIR TILL

PRESSBYRÅNS MUSEUM OCH ARKIV

6 december 2010 klockan 16.00

Vi kommer att få höra lite om Pressbyråns 100-åriga historia och också se lite om hur dom lagt upp sitt arkiv.

Samling 15.45 på Strandbergsgatan 61, Hornsberg

För dom som vill, samling 15.40 på T-banestation Stadshagen, uppgång Mariedalsvägen/Hornsberg för gemensam promenad ca 5 minuter till museet.

Amälan till FSLs kansli gärna nu men senast den 26 november.

Två nya tjejer till styrelsen

Ingrid Nilsson

På FSL:s årsmöte i våras var jag ombud för arkivkommittén i IOGT-NTO:s Stockholms-distrikt och blev invald som suppleant i FSL:s styrelse. Det här är en kort beskrivning

av min bakgrund och mina intressen.

Jag är född och uppvuxen i Eskilstuna, där jag tog studenten 1956. Efter utbildning till sekreterare på Stockholms Handelsskolor arbetade jag några år i Eskilstuna som utlandskorrespondent, innan jag gifte mig och flyttade till Malmö.

Den längsta tiden i mitt arbetsliv har jag ägnat åt Skånska Cementgjuteriet/Skanska, med början i Malmö. När vi så småningom hade flyttat till Huddinge (1969) sökte jag mig tillbaka till Skånska Cementgjuteriet och blev anställd som sekreterare till Stockholmsregionens bolagsjurist. Efter ett antal år, då jag delvis arbetade deltid, blev jag sekreterare till regionchefen, som senare blev VD och koncernchef.

Under åren som deltidsarbetande läste jag på Stockholms Universitet på kvällstid och i (mycket) långsam takt. Jag började med engelska, fortsatte med nuspråklig svenska och avslutade med etnologi. Två uppsatser som jag skrev under etnologistudierna behandlade IOGT. En skrift med det väsentligaste ur de bägge uppsatserna gavs 2004 ut av IOGT-NTO med titeln IOGT – från Orden till förening.

I år har jag bidragit med en uppsats i Föreningsarkivet Sörmlands årsskrift *Vi sydde landet*. Den uppsatsen behandlar *Syfföreningar inom IOGT och IOGT-NTO i Eskilstuna*.

Att jag som engagerad i IOGT-NTO:s arkivkommitté har nytta av att tillhöra FSL:s styrelse är det ingen tvekan om. Men jag hoppas också kunna bidra till styrelsearbetet med något från den organisation jag tillhör.

Birgitta Biesheuvel

Jag är kanske den typiska föreningsmänniskan. Har varit aktiv i olika föreningar sedan tioårsåldern och tillbringat stora delar av mitt yrkesliv

inom folkbildningen. Jag var med och startade Solflickorna här i Stockholm och Olofströmsgymnasterna i Blekinge och var ungdomsledare i båda.

Jag har varit aktiv inom Hem och skola rörelsen och i ungdomsorganisationen Aktiv Ungdom. Min folkbildarbana startade i Olofström i Medborgarskolan 1969. Familjen flyttade tillbaka till Stockholm 1977 då jag fortsatte inom Medborgarskolan på distriktskansliet som administratör och senare ända fram till 2005 som utbildare av ledare och personal på riksplanet.

Mitt engagemang inom hembygdsrörelsen startade i slutet av 1980-talet, jag blev och är fortfarande ordförande i Hägerstens Hembygdsförening 1991 och invaldes i stockholmsdistriktets styrelse 2001. Jag är gift med Martin sedan 1956 och vi har tre barn, åtta barnbarn och två barnbarnsbarn. Mina intressen vid sidan av föreningslivet är litteratur och fotografering.

Ordna och Vårda
föreningsarkiven
ges ut av

Postadress
Stockholms Stadsarkiv
Box 22063, 104 22 Stockholm
Besöksadress
Kungsklippan 6
Tel. 08-508 283 42
Hemsida www.foreningsarkiven.a.se
E-post info@foreningsarkiven.a.se

Ansvarig utgivare
Nils-Bertil Nilsson
Redaktion
Göran Johansson, Ingrid Nilsson,
Nils-Bertil Nilsson, Eva Wetterborg.
Foto Eva Wetterborg, Nils-Bertil Nilsson
Layout Hoch Original & Design
Manusstopp 1 december 2010